

Posudek na bakalářskou práci

Název: Freetekno jako protikultura

Autor: Peter Balog

Universita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2009, 561s. + CDpříloha

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Jurková, PhD.

Svou bakalářskou práci zakotvil Peter Balog primárně v oboru etnomuzikologie. Položil si otázku: Jak se projevuje *jinakost* protikultury freetekna v jejím hudebním konceptu?

K zodpovězení otázky pak Peter Balog směřuje zařazením tradičních kapitol (úvod, metodologie, popis jevu, teorie, analýza a interpretace dat, závěr, přílohy a soupis literatury – přílohy bych řadila po literatuře). Trendy je ovšem styl psaní. Ten autor pojal v duchu moderních antropologických publikací. Práci totiž prolínají dvě roviny: rovina etického výkladu a rovina autorova příběhu o setkání s popisovaným kulturním fenoménem. Tento způsob prezentace dat je pro mne na některých místech (zejména oddíl 4.1.) málo analytický, byť přiznává rozsah dat, s nimiž autor pracuje (možná jediný případ, o který opírá autor zkušenost a znalost o popisované realitě?).

Teoreticky postavil Peter Balog svoji práci na myšlence freetekna jako protikultury a akcent kladl nikoliv na popsání celé subkultury ale na hledání těch kulturních/hudebních prvků, které ji vymezují vůči jiné kultuře/kulturám. Na tomto místě velice vtipně nabízí svůj koncept. Pro nedostatek odborné literatury (kterou nenašel, nebo mu nevyhovovala) sáhl k pracím klíčových osobností antropologie po polovině 20. století a s jejich pomocí vytváří smysluplný výklad. Zdůrazňuje při tom pojem jinakost, což je velmi sympatické, neboť tento pojem je též klíčovou kategorií pro výzkumy v oblasti menšin a konceptuálně tedy propojuje výzkumy subkultur a etnických minorit. V druhé části teoretického výkladu pak logicky Petr Balog věnuje pozornost etnomuzikologické literatuře. Vybírá a zdůrazňuje 1. myšlenku hudby jako jedné ze složek kultury, skrze níž lze porozumět kultuře jako takové; 2. myšlenku že hudba není pouze zvuk, ale také koncept, který je s hudbou spojen a sociální akce, které hudbu provází.

Svoji práci založil autor na kombinaci kvalitativní a kvantitativní metodologie (příslušná kapitola až příliš svým stylem připomíná metodologickou práci). Zároveň deklaroval akcent na emickou perspektivu při nahlížení na problém. Zatím co první záměr se zdařil, v celkově o emické perspektivě se nedá hovořit. Odkaz na jediný úryvek rozhovoru s aktérem a dvě citace převzaté z internetu jsou spíše ilustrativní. Pokládal-li autor svoji reflexivitu za emickou perspektivu, nedocenil, že on sám není nositelem dané kultury/subkultury.

Ve vlastní analytické části textu se věnuje v zásadě třem oblastem: hledání protipólu freetekna, skladbě hudebních žánrů na akcích freetekna a techna, hudební jinakosti muziky freetekna.

Hledání protipólu tekna je založeno na posouzení vnějších atributů provázejících hudební produkce techna a freetekna. V tomto smyslu autor stanovil, že freetekno je protikulturou techna, i když naznačuje, že hledání a zdůrazňování kulturní jinakosti může směřovat i vůči jiným kulturám. Tyto vrstvy, ale autor neodhaluje.

V části práce věnované kvantitativní analýze skladby hudebních žánrů na freeparty, si autor vlastně připravuje půdu pro rozbor hudebních charakteristik. Zde bych jen stálo za to dovysvětlit (s. 25 v odkazu na kapitolu 4.1.) zda freetekno se provozuje i ve vnitřních

prostředích, nebo se jedná zde o techno. Pak je ovšem škoda, že se s tímto zjištěním techno x freetekno ve skladbě žánrů na akci interpretačně nepochybovalo.

V každém případě tato kvantitativní analýza ukazuje pro mne velice zajímavou skutečnost. I když žánry na freeteknu jsou různé, mohou vykazovat klíčové hudební charakteristiky, na nichž se subkultura definuje/ nebo ji autor definuje. Toto definování totiž autor nezakládá na dotazování se řadových aktérů, ale opírá se o muzikologické etické analýzy Butlera a vlastní rozbor terénních nahrávek. Zazní-li hlas aktérů, je použit spíše jako příklad nikoliv jako analytické východisko (viz též výše). Otázkou je, kde vůbec v práci hlas aktérů zní? Odhlédneme-li od těchto připomínek, nelze ovšem textu i v této části textu nepřiznat vysokou míru systematickosti a analytického hledu, založeného na systematické a odbornosti podmíněné práce.

Na závěr si dovoluji připojit několik podnětů. Zajímalo by mne, jak by nositelé subkultury freetekna odpovídali na otázky: jakou hudbu neposloucháte a jakou byste nikdy neposlouchali ve smyslu, že byste raději odešli? A s ní související otázka Chodíte na klubové techno? Možná že tyto otázky by dále ukázaly pozici freetekna v rámci současné hudební kultury ČR.

Po stránce formální je třeba ocenit hezkou grafickou úpravu. Zároveň jazyk práce na autora prozrazuje, že čeština je jeho druhým jazykem. Přesto slovakismů a špatné gramatiky je v práci minimálně.

Práci pokládám přes výše uváděné připomínky za zdařilou a hodnotím ji jako lepší chvalitebnou (dříve 39- 40 bodů).

V Praze 27. srpna 2009

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.